

Svar på fullmäktige Jari Karvinens m.fl. motion om att planera förebyggande rusmedelsfostran för skolelever och unga

BILD 15.02.2024 § 23
73/12.05.01/2024

/

Fullmäktige Jari Karvinen har på fullmäktigemötet, 21.11.2023 § 65, lämnat in en motion (**bilaga 1**), och bett bildningsdirektören och ungdoms- och idrottschefen att planera och beställa rusmedelsfostran för stadens skolelever och unga. I motionen konstateras att kostnaderna för arbetet med rusmedelsfostran inte skulle få belasta skolornas eller ungdomsväsendets budget.

Det är på kommunernas ansvar att främja förebyggande rusmedelsarbete inom olika förvaltningsenheter, från småbarnspedagogik till skolor, läroanstalter samt ungdomsarbete och omgivningen där de unga spenderar sin fritid, sysselsättnings- och integreringstjänster eller samhällsplanering inte att förglömma.

På sistone har det ofta förts fram att unga mår dåligt och vi har även i Hangö kontaterat en ökad rastlöshet och ångest bland Hangös barn och ungdomar. Statistiken visar att 25 % av eleverna i årskurs åtta och nio upplever måttlig eller svår ångest och 13,4 % av dem har provat på illegala droger åtminstone en gång, vilket är högre än inom Västra Nylands välfärdsområde i helhet. I Hangö förebyggs rusmedels- och mentalhälsa inom olika sektorer, eftersom förebyggande arbete hör till alla.

I Hangö fungerar en sektorövergripande arbetsgrupp för barn och ungas välfärd (HyVä-gruppen), som sammanträder regelbundet ungefär en gång per månad. Inom gruppen behandlas barnens och ungdomarnas ärenden, så som mentalvårdsarbete, rusmedelsupplysning, trivsel osv. Till gruppen hör personal från stadens olika förvaltningsenheter samt representanter från Västra Nylands välfärdsområde. Västra Nylands välfärdsområdets representaters närvaro har ändå minskat ifjol.

/

Stadens ungdomstjänster, tillsammans med andra aktörer, har år 2023 planerat och förverkligat flera olika evenemang i anknytning till förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete (**bilaga 2**). Motsvarande åtgärder planeras även att genomföras i fortsättningen. Stadsfullmäktige godkände ungdomstjänsternas budget för år 2024, och med den anställandet av ytterligare ett årsverke. Den första skolcoachen, som från och med årsskiftet arbetar i högstadierna, anställdes våren 2023 med extern finansiering. Skolcoachen har visat sig vara en betydande resurs i samarbetet mellan ungdomstjänsterna och skolorna, och det skulle vara behövligt att verksamheten skulle fortsätta efter detta läsår. Ett sammandrag över skolcoachens arbetsuppgifter, för våren 2023, och årsklocka bifogas (**bilaga 3**).

/

Förebyggande rusmedelsfostran görs även inom elevvårdens arbetsgrupper i skolorna. Västra Nylands välfärdsområdets elevvårdspersonal har gjort en förteckning över genomförda åtgärder år 2023 (**bilaga 4**).

/

Förebyggande rusmedelsfostran ingår i undervisningen för kommunens olika årskurser. Rektorerna har gjort en förteckning över de väsentliga åtgärder som förekommer i skolornas verksamhet (**bilaga 5**).

/ Arbetsgruppen för förebyggande mentalvårds- och rusmedelsarbete i Hangö (EMPT) är ett organ som fungerar under stadsstyrelsen. Gruppen följer med den lokala rusmedels- och mentalvårds-situationen samt dialogen mellan olika aktörer. Till gruppen hör personal från stadens olika förvaltningsenheter samt representanter från Västra Nylands välfärdsområde. Västra Nylands välfärdsområdets representaters närvaro har ändå minskat ifjol. Välfärdsområdet har en egen arbetsgrupp för förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete, i vilken det finns representanter från områdets kommuner samt från de mest centrala förebyggande tjänsterna inom social- och hälsovårdstjänsterna (**bilaga 6**).

/ Stadsfullmäktige beslöt under sitt möte 10.1.2024 § 2, att grunda en 150-års jubileumsfond, genom vilken man ska stöda välbefinnandet hos barn och unga i Hangö. Dessutom kan man genom fonden belöna innovationer gjorda av barn och unga i Hangö. Fullmäktige beslöt placera 15.000 euro i startkapital i fonden. Med medel ur fonden skulle man t.ex. kunna finansiera förebyggande rusmedelsfostran för barn och unga som anskaffats från utomstående aktörer. Stadens HyVä-arbetsgrupp skulle kunna vara det organ som går igenom olika aktörers ansökningar, och sänder dem vidare till stadsstyrelsen för godkännande (**bilaga 7**).

Svaret på den här motionen har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av bildningsdirektören, ungdoms- och idrottschefen, stadens välfärdskoordinator samt förmannen för ungdomstjänsterna.

Vid beredningen av ärendet har en barnkonsekvensanalys (LAVA) uppgjorts.

Förslag (Gustafsson) Bildningsnämnden ger åt stadsstyrelsen ovan nämnda text, samt den information som framkommer ur bilagorna, som sitt utlåtande gällande fullmäktige Jari Karvinens motion om att planera förebyggande rusmedelsfostran för skolelever och unga.

Ärendets behandling Ledamot Varpalahti föreslog att det till utlåtandetexten läggs till att stadsstyrelsen, som är det organ som har ansvaret för förebyggande rusmedelsarbete, och arbetsgruppen för förebyggande mentalvårds- och rusmedelsarbete (EMPT), som fungerar under stadsstyrelsen, utvärderar genomförandet av verksamhetsplanen för det förebyggande rusmedelsarbetet samt dess tillräcklighet, med hänsyn till rusmedelssituationen inom de olika åldersgrupperna i kommunen. Förebyggande rusmedelsarbete borde riktas förutom till barnen, dessutom till hela familjen t.ex. genom fritidsintressen och arbetsplatser och som hela samhällets verksamhet. Medlem Varpalahti föreslog dessutom att avsnittet som berör fonden, i sin helhet stryks ur texten.

Beslut Bildningsnämnden beslöt enhälligt att de ändringar i texten som ledamot Varpalahti föreslog läggs till i utlåtandet. Den ändrade texten och bilagorna ges som utlåtande till fullmäktige Jari Karvinens motion.

Tilläggsuppgifter Bildningsdirektör Karl-Erik Gustafsson, 040 596 3249
Ungdoms- och idrottschef Taru Alho, 040 518 9564